

STRATEGIJA RKS 2020

Ljubljana, maj 2011

1. Uvod

Rdeči križ Slovenije-zveza združenj-član Mednarodne federacije Rdečega križa in Rdečega polmeseca- je najstarejša in najpomembnejša slovenska humanitarna organizacija. Naše programe izvaja mreža več tisoč članov RKS in prostovoljcev, ki delujejo v 56-tih območnih združenjih, v katere se povezuje več kot 900 krajevnih organizacij RKS in mestnih četrtinskih skupnosti RKS. Te žive in fleksibilne krajevne organizacije in območna združenja so za delovanje RKS življenjskega pomena. Predstavljajo izjemno moč v pripravljenosti in hitri odzivnosti za nesebično solidarno delovanje, s kakršno ne razpolaga nobena druga humanitarna organizacija v Sloveniji. S svojo vpetostjo v lokalna okolja pa so tudi osnovni akter pri krepitvi lokalnih skupnosti kot resnično solidarnih skupnosti.

Po skoraj stoletje in pol dolgem obstoju sodi RKS med starejše člane Mednarodne federacije RK in Rdečega polmeseca ter med najstarejše slovenske humanitarne organizacije. Od ustanovitve do danes je organizacija doživela velike uspehe in preživela nemirne in tudi viharne čase, v katerih je dokazala svojo trdoživost in prilagodljivost, predvsem pa odzivnost na potrebe družbe oziroma tistih posameznikov in posameznic ter družbenih skupin, ki so najbolj ranljivi in najbolj prikrajšani. Nemogoče je navesti vse programe, ki jih je organizacija izvedla, mogoče pa je rast programov in organizacije pokazati v številkah, ki so predstavljene v naslednjem poglavju samoocene.

Zaradi vsega navedenega je RKS danes trdno zasidran v prostoru slovenske civilne družbe in v mreži Mednarodne federacije RK in Rdečega polmeseca. Toda nedvomno pozitivna bilanca razvoja in delovanja RKS v preteklem stoletju in pol je v sodobnih razmerah samo dobra podlaga, ne pa tudi zadostno zagotovilo za njen kakovostni nadaljnji razvoj in delo.

Upoštevanje dosedanje zavidljive dosežke tako v rasti kot razvoju RKS, je danes nujen poglobljen, sistematičen in med vsemi glavnimi zainteresiranimi stranmi soglasno sprejet razmislek o zaželeni bližnji in nekoliko bolj oddaljeni prihodnosti organizacije. To spoznanje je vodilo pri nastajanju in sprejemanju te strategije kot najvišjega razvojno-usmerjevalnega dokumenta RKS. Z njim bo dobila organizacija močno oporo za strateško usmerjanje svojega razvoja in delovanja.

Odločitev za oblikovanje Strategije razvoja RKS je spodbudila tudi razvojna Strategija 2020 Mednarodne federacije RK in Rdečega polmeseca in sklep GO RKS. Ker gre pri tej strategiji za neke vrste hierarhično višji dokument (razvojna Strategija 2020 Mednarodne federacije RK in Rdečega polmeseca), strategija RKS načelno upošteva njene okvire in usmeritve, seveda pa jih nadgrajuje z upoštevanjem svojih posebnosti.

Delo na pripravi osnutka strategije se je pričelo z imenovanjem delovne skupine marca 2010. Naloženo ji je bilo, da pripravi osnutek za razpravo. Delovna skupina je pristopila k pripravi osnutka na temelju dosežkov Programa razvoja RKS 2003-2010, na nalogah in zahtevah, zapisanih v zakonih Republike Slovenije, ki jih RKS implementira, na poznavanju dejanskih razmer v slovenski družbi in njenih razvojnih dokumentov ter na zapisanem v Strategiji Mednarodne federacije RK in Rdečega polmeseca. Ker vsako organizacijo definirajo predvsem ljudje, ki v njej delujejo, izhaja dokument iz rezultatov samoocene dejavnikov, ki so v preteklem obdobju bistveno vplivali na organizacijo na vseh nivojih njenega delovanja.

Samooocena je bila izvedena ob sodelovanju zaposlenih v RKS in OZRK in dopolnjen z razpravami v vseh organizacijskih enotah RKS in njegovih deležnikih.

Le tako voden proces nastajanja strateškega dokumenta je lahko podlaga za opredelitev Strategije razvoja RKS v naslednjih 10 letih je garancija za to, da strateške usmeritve ne bodo ostale mrtva črka na papirju, ampak bodo tudi dejansko uresničene.

2. Strateška vizija

2.1. Vizija IFRC

Nenehno navdihovati, spodbujati, omogočati in promovirati vse oblike humanitarnih dejavnosti nacionalnih društev s ciljem preprečevanja in lajšanja človeškega trpljenja in tako nenehno prispevati k vzdrževanju in promociji človekovega dostojanstva in svetovnega miru.

2.2. Vizija RKS

Rdeči križ Slovenije bo skladno z načeli Gibanja Rdečega križa in Rdečega polmeseca ter na podlagi Ženevskih konvencij deloval kot društvo s posebnim statusom in specifično vlogo pomočnika vladi pri uresničevanju nalog, ki izhajajo iz podpisanih Ženevskih konvencij.

Delovanje Rdečega križa Slovenije bo temeljilo na dobri in sodobni organiziranosti nacionalnega društva, odlični usposobljenosti kadrov in krepitvi ter širjenju mreže prostovoljcev.

Dejavnost Rdečega križa Slovenije bo usmerjena v dvigovanje kvalitete življenja ljudi, spoštovanje njihovega dostojanstva in osnovnih človekovih pravic.

3. Izjava o poslanstvu

RKS je najstarejša in največja slovenska humanitarna organizacija. S svojim učinkovitim delovanjem, ki temelji na spoštovanju temeljni načel gibanja Rdečega križa in Rdečega polmeseca, visokih etičnih standardih in družbeni odgovornosti, učinkoviti organiziranosti, RKS rešuje življenja tistih, in nudi ustrezno pomoč tistim, ki so žrtve družbenih konfliktov ali naravnih nesreč in katastrof; nudi pomoč in prispeva k socialni vključenosti tistih posameznikov in družbenih skupin, ki so najbolj ranljive; promovira zdrav in varen način življenja ter vrednote solidarnosti, nenasilja in miru v odnosu do pripadnikov vseh generacij, etničnih, rasnih, verskih in kulturnih skupnosti.

4. Analiza zunanjega in notranjega okolja

4. 1. Analiza zunanjih dejavnikov

- vpliv globalizacije na povečevanje družbene moči
- krepitev moči kapitala in s tem povečevanje družbenih neenakosti
- solidarnost kot vrednota je reducirana na dobrodelnost civilne družbe in posameznikov

4. 1. 1 Priložnosti

- vloga in pomen delovanja RKS v ogrožujočem okolju narašča
- krepitev socialne države znotraj evropske kulture EU
- mednarodno povezovanje z nacionalnimi rdečimi križi
- pridobivanje mednarodnih finančnih virov za pomoč v elementarnih nesrečah v Sloveniji
- okolje za razvoj prostovoljstva kot vira socialnega kapitala
- globalizacija pospešuje družbeno odgovornost pravnih subjektov

4. 1. 2 Nevarnosti

4.1.2.1. Status RKS in območnih združenj

- specifičen status RKS izhaja iz mednarodnopravnega reda in ne iz tujega prava, zato je izenačevanje z drugimi humanitarnimi organizacijami neustrezno
- organiziranost RKS in OZRK ureja ZDru, s tem pa je ustvarjen konflikt med uporabo javnega in zasebnega prava
- nestimulativna davčna politika za razvoj humanitarnega donatorstva
- Zakon o socialnem varstvu ne bo pomagal ljudem v socialni stiski. Pridobitev socialne pomoči bo odvisna od razdeljene pomoči zato se bo povečevalo število ljudi, ki se bodo vračali po pomoč.

4.1.2.2. Odnosi z javnostmi, ugled in pozicija

- počasno dvigovanje ugleda še ne ustvarja temeljev razvoja

2. Analiza notranjih dejavnikov

4.2.1. Pomanjkljivosti, slabosti

4.2.1. Organiziranost in sestava organov

- Sedanja organiziranost RKS ne omogoča optimalne vključenosti in izkoristka vseh potencialov organizacije.
- Območna združenja so samostojne pravne osebe, ki si morajo sama zagotavljati sredstva za svoje delovanje.

- Sestava organov nacionalnega društva ne omogoča procesov, ki bi zagotavljali učinkovito odzivnost na aktualna družbena dogajanja in optimalno vključenost vseh razpoložljivih virov, s katerimi razpolaga organizacija. Trenutno sestava le teh ni usklajena s smernicami ICRC. RKS bi se moral reorganizirati glede na število prebivalcev, občin in kasneje ustanovljenih pokrajin. Potrebno je racionalizirati delovanje RKS.
- Izražena je močna težnja po trdnem, strokovnem in pravičnem vodstvu organizacije in jasni razmejitvi funkcij vodenja in upravljanja.

4.2.2. Programi

- Pri izvajanju programov ni opredeljena razmejitev organizacijskih, strokovnih in izvedbenih nalog.
- nedosledna opredelitev nosilcev javnih pooblastil po ZRKS.
- V sestavi Nacionalnega programa RKS ni izvedbenega dela programov, ki so v pristojnosti in jih izvajajo Območna združenja
- neustrezna ureditev financiranja – tržni programi, javna pooblastila, lastni viri
- umestitev RKS v šolski sistem: PHV, ekipe PP
- krepitev mreže prostovoljcev (krvodajalstvo)
- skrb za medgeneracijsko sodelovanje, sožitje

4.2.3. Človeški viri

- Upravljanje s človeškimi viri ne zagotavlja optimalnega izkoristka potencialov in povečuje stroške
- Organiziranost razmejuje zaposlene na raven Zveze združenj in območnih združenj, s čemer se ustvarja ločnica med MI in VI.
- Nepovezanost, neinformiranost, neenaki pogoji za delo
- Sedanja organiziranost zaposlenim ne zagotavlja socialne varnosti

4. 2.2. Prednosti

- *RKS je skupaj z drugimi društvi RK vključen v Mednarodno federacijo društev RK in RP ter MORK.*
- Temeljne prednosti RKS temeljijo na načelih dobrodelnosti, neprofitnosti in prostovoljnosti. - Javnosti sprejemajo ta načela kot vrednote, na katere se odzivajo z različnimi podporami.

5. *Strateške prioritete*

- **Status, organiziranost, ugled:** Ureditev statusa državnega društva RKS kot avtonomne, neodvisne humanitarne organizacije v Sloveniji in postati enakopraven partner državi in drugim akterjem pri izvajanju programov iz naslova javnih pooblastil v slovenskem prostoru ter partner v mednarodnem prostoru gibanja RK in Rdečega polmeseca.
- **Upravljanje s človeškimi viri in zagotavljanje stimulativnih pogojev za zaposlovanje, nagrajevanje in socialno varnost kadrov:** Ureditev organiziranosti, ki bo zagotavljala učinkovitost izvajanja programov, krepitev razvoja in stabilne pogoje delovanja in upravljanja s sredstvi in človeškimi viri tako, da bodo zaposleni na vseh ravneh organizacije, ki izvajajo strokovne podporne dejavnosti in prostovoljci imeli možnost razvijati in dopolnjevati svoja znanja in kompetence in to ustvarjalno prenašati v kreiranje in izvajanje programov.
- **Ureditev in razvoj tradicionalnega programskega okolja delovanja:** Zagotoviti odličnost izvajanja programov glede na aktualne družbene potrebe in stanja v okviru enotnega nacionalnega programa z opredeljenimi nosilci, pooblastili in odgovornostjo tako na nacionalni kot lokalni – izvedbeni ravni za vse oblike programskih nalog ter ureditev sheme medsebojnih finančnih procesov.

5. 1. **Specifični cilj I.**

Z utrjevanjem organizacijsko statusnega okolja delovanja, okrepitevijo organizacije na ravni upravljanja in vodenja, predvsem pa s spremenjenim načinom delovanja, ki bo pomenil premik od defenzivnega k proaktivnemu in od izoliranega k partnerskemu delovanju želimo postati še bolj prepoznaven in ugleden partner tako državi kot tudi vsem civilnodružbenim organizacijam v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Dejavnosti:

- uresničevanje smernic ICRC in MORK, pooblastil mednarodnega humanitarnega prava, konvencij in protokolov,
- uresničevanje Zakona o Rdečem križu, ZDru, ZHO,
- uresničevanje Statuta RKS in OZRK
- ureditev statusa RKS kot nacionalnega društva, ki deluje po načelih gibanja Rdečega križa in Rdečega polmeseca kot avtonomen pomočnik vlade na osnovi mednarodnopravnih aktov.
- sestava in utrjevanje vloge organov RKS,
- uveljavljanje enotnih pogojev za delovanje območnih združenj
- vzpostavljanje pokrajinskih središč kot organizacijsko koordinativnih oblik delovanja za podporo in krepitev območnih združenj
- širitev mreže delovanja krajevnih odborov kot metode dela
- krepitev participacije članstva v organih RKS in razvijanje prostovoljstva
- razvijanje sodelovanja in partnerstva z drugimi humanitarnimi in civilnodružbenimi organizacijami;

5.2. Specifičen cilj II.

S skrbjo za osebnostni in profesionalni razvoj vseh zaposlenih in prostovoljcev, predvsem pa s širjenjem mreže po znani pokrajinizaciji države ter s pritegnitvijo mladih in z ustvarjanjem pogojev za sproščanje njihove kreativnosti in medsebojne solidarnosti se želimo okrepiti kot ustvarjalna skupnost avtonomnih posameznikov in posameznic, katerih delovanje temelji na vrednotah in temeljnih načelih mednarodnega gibanja RK in Rdečega polmeseca:

Dejavnosti:

- ustvarjanje stimulativnih pogojev za zaposlovanje strokovnih kadrov, (pravna ureditev plačnega sistema, delovno okolje, ustvarjanje človeku prijaznih odnosov) in zagotavljanje socialne varnosti;
- ustvarjanje pogojev za izobraževanje, napredovanje, fleksibilnost, kreativnost, učinkovitost in inovativnost kadrov;
- oblikovanje uravnotežene (glede na posamezne organizacijske ravni) politike zaposlovanja novih sodelavcev;
- vzpostavitev sistema za pridobivanje, usposabljanje in nagrajevanje predvsem mladih prostovoljcev;
- zagotavljanje čim boljših pogojev za delo, medsebojno komuniciranje in druženje zaposlenih in prostovoljcev;
- oblikovanje učinkovitega in pravičnega sistema za razvijanje, spremljanje in nagrajevanje kakovosti opravljenega dela tako zaposlenih kot prostovoljcev;
- zagotavljanje pogojev za ustvarjalno delo tako zaposlenih kot prostovoljcev, ki je edina pot za močno identifikacijo z organizacijo in za samopodobo organizacije;
- vzpostavljanje kontinuiranega procesa pridobivanja in usposabljanja mladih prostovoljcev;
- vzpostavljanje mehanizmov za krepitev lastne mreže strokovnih kadrov za posamezne specifične dejavnosti (vzgojitelji za delo na MZL Debeli rtič in Punat, širjenje znanj in humanitarnih vrednot, ekipe prve pomoči, predavatelji tečajev prve pomoči, promotorji temeljnih postopkov oživljanja...)
- vključevanje zunanjih strokovnjakov – prostovoljcev

5.3. Specifičen cilj III

S kakovostno izvedbo vseh vrst programov, tako tistih, ki jih izvajamo pod oznako javnih pooblastil, kot tistih, ki jih definiramo kot humanitarne, želimo ostati osrednja in zaupanja vredna organizacija v prostoru slovenske civilne družbe.

Dejavnosti:

- programske naloge RKS in območnih združenj opredeliti v enotnem nacionalnem programu in razmejiti pristojnosti, odgovornosti in financiranje;
- povečati kakovost in učinkovitost izvedbe vseh vrst programov, ki jih izvajamo;
- intenzivneje povezati izvajanje posameznih programov med seboj;

- promocija načel delovanja RK, (PHV)
- **delovanje na mednarodnem področju (področja povezovanja);**
- utrjevanje in promocija nepridobitnega značaja delovanja, (z vidika vrednot, financiranja, prevzemanja storitev namesto države....);
- razvijanje prostovoljnega dela, (dodana vrednost, ..);
- reševanje življenj, ohranjanje življenjskega standarda in okrepitev obnove po nesrečah in krizah (stacionarij, nastanitvene enote, enote prve pomoči);
- omogočanje zdravega in varnega življenja (zavzemanje za ohranitev javnega zdravstva, ekologija);
- uresničevanje programov pomoči ogroženim, socialna dejavnost (humanitarni centri – v sodelovanju z mestnimi lokalnimi skupnostmi);
- razvijanje medgeneracijskih programov;
- vzgoja in vključevanje mladih v dejavnosti RK, (prenova programov dela z otroci in mladostniki – podmladek RK, (šolski kurikulum, srednje šole, univerze);
- utrjevanje in razvijanje krvodajalstva na načelih anonimnosti, prostovoljnosti, brezplačnosti (krvodajalstvo kot najvišja oblika solidarnosti mora dobiti stopnjo zaščite);
- izvajanje nalog s področja prve pomoči, (zakonsko urediti obveznost tečajev prve pomoči za voznike motornih vozil, posodabljanje doktrine, programov, posodabljanje tečajev, fleksibilne in konkurenčne cene...);
- izvajanje nalog s področja delovanja v primeru naravnih in drugih nesreč;
- izvajanje programov za promocijo zdravja, (zasvojenost, zdrava prehrana, zdrav življenjski slog)
- promocija družbenega vključevanja in kulture nenasilja in miru;
- socialna dejavnost humanitarni programi zbiranja pomoči za izvajanje osnovnih programskih ciljev;
- razvojni programi za zdraviliško in socialno letovanje otrok in starejših;
- posodobitev in prenova založniške dejavnosti RKS;
- razvijati aktivnosti za pridobivanje dodatnih finančnih virov za potrebe izvajanja programov;
- vzpostaviti sistem medsebojne finančne odvisnosti iz programov tržnih dejavnosti in javnih pooblastil v odnosu na organizacijski, strokovni in izvedbeni nivo;
- participacija lokalnih virov za področje socialnih programov in delovanje lokalnih organizacijskih oblik delovanja RKS;
- povečanje virov iz FIHO;
- povečanje obsega sredstev iz naslova pobrane članarine;
- razvijanje proaktivne vloge gospodarskih subjektov in razvoj lastnih virov (razvojni programi na področju izobraževanja in usposabljanja, razvoj zdraviliške dejavnosti za otroke, razvoj rekreativnih programov);
- intenzivneje vključevati eksperte iz širšega družbenega okolja v kreiranje programov in vrednotenje njihovih učinkov.
- zagotoviti kontinuiran razvoj informacijske podporne dejavnosti;
- socialno podjetništvo

6. Rezultati ki jih pričakujemo

1. Status RKS po mednarodnopravnem redu
2. Pokrajinski centri RK kot organizacijska, strokovna in koordinacijska podpora delovanju OZRK, pravna ureditev delovnih razmerij vseh zaposlenih v RK in zagotovljena socialna varnost
3. Izobraževanje in razvoj kadrov
4. Sistemska ureditev financiranja nacionalnega programa iz pridobitnih dejavnosti in sistemska ureditev financiranja izvedbenih programov javnih pooblastil
5. Povečano zanimanje družbenega sektorja za sodelovanje v aktivnostih RK
6. Povečano zanimanje podjetij za javno odgovornost in podporo humanitarnim akcijam
7. Ustanovljeno strateško partnerstvo s podjetji
8. Povečano število prostovoljcev pri izvajanju programov
9. Povečano zanimanje in delovanje managementa RK na nacionalni in lokalni ravni
10. Pridobljeno novo znanje in veščine na področju pridobivanja sredstev
11. Razvoj internega sistema za izvrševanja aktivnosti pri pridobivanju sredstev
12. Razvoj normativnega sistema
13. Razvoj obojestranske podpore pri izvrševanju programov
14. Povečanje lastnih sredstev za podporo programov in projektnih aktivnosti
15. Razvoj vseh programov za lajšanje trpljenja ljudi

Za doseg pričakovanih rezultatov je potrebno izdelati specifična orodja za uresničitev ter jih implementirati v letne in srednjeročne programe RKS Zz in programe OZRK.

7. Predvidena tveganja

- Interes managementa RK za podporo procesa
- Ekonomska situacija v državi
- Medijska podpora
- Interes družbenega sektorja za podporo programov RK

8. Evalvacija

RK bo oblikoval ekipo za nadzor in oceno izvedenih oz. doseženih ciljev. Ekipa bo sledila napredku v procesu izvrševanja ciljev v prihajajočih 3 letih. Če bo potrebno, bo intervenirala za premostitev določenih problemov, ki se bodo pojavili v tem procesu izvrševanja in doseganja ciljev in nalog. Evalvacija bo podana z namenom ugotavljanja stopnje doseženih ciljev. Celoten proces bo koordiniral management RK.

9. Posodobitev strategije

Strategija bo posodobljen v skladu s potrebami, ki se bodo pojavile pri izvrševanju Operativnega plana v obdobju 2011 – 2012, za doseglo boljših rezultatov.